

Erikatse nimetus	PIONEER	
Sisu	Teemad	
	Sõlmed	
	Tööriistade käsitlemine ja ohutustehnika	
	Laagri püstitamise ja -rajatise	
	Tegevus lõhkekeha leidmise korral	
Üldeesmärgid	Erikatse sooritanud noorkotkas on omandanud vajalikud teadmised välilaagri püstitamisest. Noorkotkas teab, millised on ohutud ning korrektsed töövõtted tööriistadega ning harjutab erinevaid käelisi oskusi.	
Omandamise eeltingimused	Noorkotkas: <ul style="list-style-type: none"> • on vähemalt 12-aastane; • omab esmast kogemust telkide püstitamisel; • on osalenud vähemalt ühes välilaagris. 	
Õpiväljundid	Erikatse sooritanu: <ul style="list-style-type: none"> • oskab korrektselt töövõtteid kasutades käsitseda kümme erinevat tööriista (nt nuga, naaskel, peitel, haamer, saag, oherdi, kang, kirves, akutööriistad) ning järgib ohutustehnikat nendega töötades; • hooldab nimetatud tööriistu, sh tehes järgmist: <ul style="list-style-type: none"> ○ oskab teritada nuga, kirvest, kiini, peitlit; ○ teeb labidale, haamrile või kirvele uue varre; ○ puhastab kasutatud tööriistad ning oskab neid hoiustada; • oskab valida sobivat lõkkematerjali ning seda ette valmistada (saagimine, lõhkumine, riita ladumine); • oskab rajada erinevaid lõkkesõõreid ning kirjeldab, milline on iga lõkkesõõre otstarve: <ul style="list-style-type: none"> ○ dakota lõke (<i>dakota fire hole</i>), ○ kaevuraketekujuline lõke ehk palkmajalõke, ○ koonuslõke ehk püstkoja lõke, ○ palklõke, ○ püramiidlõke, ○ rennlõke (sh lukuaugukujuline lõke, T-kujuline lõke), ○ rootsi küünal ehk soome küünal, ○ tähtlõke ehk päikeselõke, ○ valvurilõke; • süütab lõkke kolmel erineval moel (nt tulepulk, vibu- või käsipuur, patareid vmt); • oskab püstitada jaotelke (sh Hawu 8); • tunneb erinevate laagrirajatiste ehitamise põhimõtteid ning on neid rajanud praktiliselt (välikäimla, pliit, laud, toolid, varjualus, lõkkeplats ja toiduvalmistamise abivahendid); • on järgmised töövõtted praktiliselt läbi teinud ning oskab selgitada nende kasutusala: tappide tegemine ning postide, sarikate, roovide paigaldamine; 	

	<ul style="list-style-type: none"> ● oskab kasutada vastavalt olukorrale kaheksat erinevat sõlme: <ul style="list-style-type: none"> ○ liuglev aas, ○ seasõrg, ○ paalisõlm (<i>bowline</i>) päästelenksõlmena ja ankrusõlmena, ○ kalamehesõlm ehk õigesõlm, ○ soodi sõlm (<i>sheet bend</i>) erijämedusega otste ühendamiseks, ○ topeltkaheksa, ○ kahekordne kalamehesõlm, ○ lipsusõlm; ● teab, kuidas toimida tundmatu eseme või lõhkekeha leidmise korral.
Praktilised tegevused	<p>Erikatse sooritamise käigus noorkotkas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● õpetab noorematele noorkotkastele üht konkreetset oskust pioneeri erikatsest.
Läbiviimine	<p>Erikatse õpe toimub läbi praktilise tegevuse. Soovitav on läbi viia vähemalt 2-3 kolmepäevast välilaagrit, kus omandatakse kõik vajalikud erikatses olevad õpiväljundid.</p> <p>Olulisel kohal on ohutu töötamine erinevate tööriistadega. Väljaõpet saab kombineerida nii väli- kui ka sisetingimustes.</p> <p>Õpe peab keskenduma lahenduste leidmisele, st noored peavad juhendaja toetusel leidma lahendusi erinevatele probleemolukordadele.</p> <p>Tegevuse läbiviimisesse on soovituslik kaasata vastava ala asjatundjaid Kaitseliidust (nt üleelamisinstruktor), Kaitseväest või Päästeametist (lõhkekeha leidmine).</p>
Hindamine	<p>Mitteeristav</p> <p>Erikatse on sooritatud, kui noorkotkas on demonstreerinud õpiväljundis nimetatud oskusi välilaagrites. Erikatse läbiviija veendub, et noorkotkas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab kiiresti süüdata lõkkeid; ● oskab teha kaheksat sõlme; ● oskab kasutada ohutult tööriistu.
Vahendid	<p>Vajalike vahendite osas teeb õppe korraldaja eelnevad kokkulepped Noorte Kotkaste maleva või tegevust läbiviiva isikuga.</p> <p>Vastavalt väljaõppe läbiviija juhiste tagab noorkotkas endale isikliku varustuse.</p>
Õppetööksoovitatav õppevara	<p>Õpiqus olev õppevara:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ohutusnõuded tööriistade kasutamisel; ● laagripaiga valik; ● välilaagrirajatiste püstitamise I;

- [välilaagri rajatiste püstitamine II](#);
- [varjualuse püstitamine ja ehitamine](#);
- [erinevate telkide püstitamine](#).

Raamatud:

- Allen, M. 2016. 50 sõlme mida pead oskama. Hea Lugu.
- Brigge, B & Glantz, M & Sandell, K. 2008. Õuesõpe. Ilo.
- Darman, P. 1999. Ellujäämise käsiraamat. TEA kirjastus.
- Kolmann, K. 2011. Toimetulek looduses. Agitaator.
- Lubkemann, C. 2016. Puuvestmise raamat. TEA kirjastus.
- McManners, H. 1999. Matkatarkuste taskuraamat. Eesti Raamat.
- Pawson, D. 2005. Sõlmed. Tallinn.
- Wiseman, J. 2022. Ellujäämise käsiraamat. Varrak.

Veebilehed:

- M. Ess, 2011. [Õppeprogramm Päev looduses](#).
- Päästeamet. (s.a.). [Lõhkeaine või lahingumoonala leid](#).